

Philosophy as the Creation of Being in the Intellectual Discourse of Traditionalism

Sviatoslav Vyshynskyi

Department of Philosophical Anthropology, H.S. Skovoroda
Institute of Philosophy of the NAS of Ukraine, 4,
Triokhsviatytelska Str., Kyiv, UKRAINE,
E-mail: s.vyshynsky@gmail.com

The report is dedicated to the problem of the phenomenon of philosophy as creativity in the intellectual discourse of integral traditionalism (based on the ideas by René Guénon, Frithjof Schuon, Julius Evola and German philosopher Martin Heidegger). Traditionalist school of thought (*l'école traditionaliste*), founded by French thinker René Guénon (1886-1951) and also known in western sources as perennialism (*pérennialisme* from Latin *philosophia perennis*), is one of the most important cultural phenomena in the time of crisis of modernity, and became its first ponderable intellectual alternative, interpreted in the key of paradigmatics. Anticipating postmodern invectives and orienting themselves towards specific comprehension of the prescientific paradigm as the universal logical matrix (the Tradition), traditionalist thinkers at the beginning of the 20th century came out with the fundamental reconsideration of the whole paradigm of modernity. They traced its historical roots since the 14th century and defined its sources in the classical epoch of Greek antiquity as the formation of profane knowledge (philosophy) being rational and autonomous from traditional knowledge manifestation of human intellectuality. In this context philosophy is evaluated more negatively in contrast to the classical western approaches, as long as any claims of rationality for absoluteness fail, while later undisguised postmodern declarations about relativity of any intellectual structures throw a man into the abyss of nihilism and loss of primordial values, having been the norms of human existence in the traditional epoch. More critical revision of philosophy from the point of some inner remoteness from its essence thus becomes, in the same manner as in Martin Heidegger's works, the main key to the traditionalist reflexion of the "philosophizing" West as the cultural and historical phenomenon, determining its decisive importance for the manifestation of being.

Філософія як творення буття в інтелектуальному дискурсі традиціоналізму

Святослав Вишинський

Відділ філософської антропології, Інститут філософії ім.
Г.С. Сковороди НАН України,
УКРАЇНА, м. Київ, вул. Трьохсвятительська, 4,
E-mail: s.vyshynsky@gmail.com

Коротка анотація – У доповіді на основі праць Рене Генона, Фрїтьофа Шуона, Юліуса Еволи та Мартіна Гайдеггера розглянуто характер рецепції філософії як творчості в інтелектуальному дискурсі інтегрального традиціоналізму. Критична рефлексія явища *philosophia* у порівняльній призмі традиціоналізму та фундаментальної онтології висвітлюється як ключ до осмислення всього історико-культурного феномену *tandus Occidentalis* в його значенні в розгортанні буття, а реставрація метафізики у визначальному розумінні – як шлях до відновлення нормальних пропорцій людського буття-у-світі.

Ключові слова – Традиція, інтегральний традиціоналізм, переніалізм, Рене Генон, Фрїтьоф Шуон, Юліус Евола, Мартін Гайдеггер.

I. Вступ

Доповідь присвячено спробі розглянути характер рецепції феномену філософії як творчості в інтелектуальному дискурсі інтегрального традиціоналізму (на основі ідей, озвучених Рене Геноном, Фрїтьофом Шуоном, Юліусом Еволою та німецьким філософом Мартіном Гайдеггером). Школа традиціоналізму (фр. *l'école traditionaliste*), заснована французьким мислителем Рене Геноном (*René Guénon*) (1886-1951), у західних джерелах відома також як «переніалізм» (фр. *pérennialisme*, від лат. *philosophia perennis*), є одним із важливих культурних явищ доби кризи модерну, поставши його першою вагомою інтелектуальною альтернативою, осмисленою в ключі парадигматики. Передуючи постмодерністським інвективам, на поч. ХХ ст. традиціоналісти, орієнтуючись на специфічне прочитання донаукової парадигми як універсальної логічної матриці – Традиції, виступили з фундаментальним переглядом усієї парадигми модерну (Сучасності), прослідковуючи її як історичну епоху від XIV ст., та витоково – від класичної доби грецької Античності, зі становлення профанного знання (філософії) як раціонального та автономного від традиційних знань прояву людської інтелектуальності. Перегляд значення філософії в більш критичній оптиці та з позиції певної віддаленості від неї, таким чином, як і в роботах Мартіна Гайдеггера (з його підведенням підсумків європейської філософії), становить головний ключ до традиціоналістської рефлексії «філософуючого» Заходу як культурно-історичного феномену та його вирішального значення в розгортанні буття.

II. Philosophia як пошук втраченого

У роботах представників інтегрального традиціоналізму, виток якого пов'язується з іменами французького мислителя Рене Генона та американського дослідника-орієнталіста Ананди Кумарасвами, проводиться радикальне переосмислення всієї парадигми модерну від XIV до XX ст. Головним об'єктом ревізії для Рене Генона та його послідовників стає першочергово сфера думки як рушій не лише будь-яких світоглядних змін, але й перетворення людиною самої реальності в усій її конкретиці. В такій перспективі особливого значення для традиціоналістської рефлексії набуває філософія в якості джерела сучасної науки: як і німецький філософ Мартін Хайдеггер, прослідковуючи її історію від Античності, Рене Генон помічає, що метаморфози філософського мислення є головною передумовою широких змін, котрих зазнає дійсність в очах людської істоти. Виступаючи з позицій традиціоналізму, себто апології світу Традиції (донаукової, сакроцентричної парадигми) на протигагу антропоцентричному світу модерну, Рене Генон оцінює сам феномен філософії як початок не стільки пошуку людиною свого місця в бутті, скільки як втрати нею такого місця, виходом із чого стає *philosophia* як «любов до мудрості», означена не-володінням нею [1, с. 20], відчуженістю від визначальної цілісності-в-бутті. Заснована переважно на раціональному началі, філософія таким чином не може виступати нічим іншим, як творчою спробою сконструювати нову картину світу – після втрати міфу і Традиції – котра, однак, у силу заданих передумов приречена на релятивність і постійні зміни, нездатність до абсолютної верифікації знання, віднайдення після «смерті Бога» єдиної точки опори.

III. Втрачена мудрість як доля буття

Філософія як інтелектуальна творчість у подібному контексті оцінюється, на протигагу класичним західним підходам, негативно, оскільки будь-які претензії раціональної філософії (в т.ч. як джерела науки) на абсолютність зазнають краху, тоді як відверте визнання в пізнішу постмодернову добу відносності будь-яких інтелектуальних структур кидає людину в безодню нігілізму, втрати тих визначальних цінностей, що виступали нормативами її існування в традиційну добу. Як і у висновках ряду європейських мислителів XX ст., традиціоналізм бачить за філософією не лише героїчний виклик буттю, але й усі негативні наслідки, що мають своїм витоком відносність самої людини [3, с. 16], її нездатність опанувати розбуджені нею ж стихії: інтелектуальна творчість, раціональні конструювання, засновані на потенціалі самого *ratio* – або субраціонального як його продовження [5, с. 423], виявляються непридатними для надання людині абсолютного смислу та виправдання її існування. Змушена заступити місце Бога в ролі творця власного світу, людина, однак, позбавлена духовного та вольового

начал, з необхідністю виступає його ж руйнівником – «убивство» Бога як відмова від сакрального або, в кращому випадку, його винесення у сферу культурних ігор, стає фатумом, долею західно-європейської людини – а через неї і долею буття. Участь людини у розгортанні циклів фундаментальна, оскільки саме метаморфози людського ества, виражені в еволюції (або інволюції) її світогляду є рушіями провіденціального – європейська людина руйнує світ власними руками, виявляючи в цьому глибинний смисл виявлення його універсальної природи [4, с. 245], а «гріхопадіння» Заходу наділене особливим значенням втрати – та пошуку і віднайдення втраченого, що, за Мартіном Хайдеггером, ставить його у виключну позицію в історії буття.

Висновок

Відмова від войовничого антропоцентризму, віднайдення забутих смислів як повернення до непохитної опори в переосмисленому сакральному стає шляхом до «нового Початку», а з ним і відновлення істинної сутності людського. Не спростування творчого начала як такого, але приведення його у відповідність з універсальними метафізичними принципами є для Рене Генона і його наступників «рятівною соломинкою» перед обличчям тотального релятивізму, котрий послідував услід за Сучасністю під маскою постмодернової емансипації вже не тільки від премодернової духовності, але й від модернової раціональності. Буття людини в XX ст. підвело ризик під творенням нею наукової міфології, заснованої на ідеї людиномірності та верховенства раціоналізму [2, с. 127], поставивши Захід перед новими викликами нігілізму, відповідь на які традиціоналізм вбачає не в продовженні низхідного руху до ірраціоналізації, але в переосмислюючому повороті до витоків західноєвропейського мислення, віднайденні опори у вічному як у відновленні у своїх правах метафізики як істинного джерела творчого в людині.

Література

- [1] Генон Р. Кризис современного мира / Рене Генон. — М. : Эксмо, 2008. — 784 с.
- [2] Генон Р. Царство количества и знамения времени / Рене Генон // Царство количества и знамения времени. Очерки об индуизме. Эзотеризм Данте / Рене Генон. — М. : Беловодье, 2003. — С. 7—302.
- [3] Хайдеггер М. О сущности истины / Мартин Хайдеггер // Разговор на проселочной дороге. Избранные статьи позднего периода творчества / Мартин Хайдеггер. — Москва : Высшая школа, 1991. — С. 8-27.
- [4] Шуон Ф. Очевидность и тайна / Фритьоф Шуон. — М. : Номос, 2007. — 384 с.
- [5] Эвола Ю. Оседлать тигра / Юлиус Эвола. — СПб : Владимир Даль, 2005. — 512 с.